

Skapelsen av himlarna och jorden

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Skapelsen av himlarna och jorden

خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

I ljuset av Koranen - Fussilat 41:9-13 - och Sunnah

En djupgående islamisk analys

Inledning

Skapelsens storhet

Skapelsen av himlarna och jorden är ett av de mäktigaste temana i Koranen och en av islams mest fundamentala läror. Att reflektera över skapelsen - att-tafakkur - är inte bara en intellektuell övning; det är en handling av dyrkan. Allah den Allsmäktige kallar gång på gång de troende att betrakta Hans skapelse som ett bevis på Hans existens, Hans makt och Hans visdom.

I Surah Fussilat (kapitel 41), känd som 'Ha-Mim al-Sajdah', beskriver Allah med enastående precision skapelsens ordning, tidsperioder och substans. Verserna 9 till 13 utgör kärnan i denna kosmologiska berättelse - ett avsnitt som har fascinerat, utmanat och inspirerat lärda, filosofer och naturvetare i fjorton sekler.

Denna artikel syftar till att utforska dessa verser i djupet: deras arabiska text, svenska tolkning, klassisk tafsir (korankommentar), Sunnah-traditioner som belyser skapelsetemat, samt de moraliska och teologiska lärdomarna som muslimer kan hämta ur dem.

Koranen är inte en vetenskapsbok – men den är en bok som inte motsäger sann vetenskap. Den är primärt en bok om vägledning, men den innehåller kosmologiska fakta som förvånar varje eftertänksam läsare.

Surah Fussilat – Bakgrund och kontext

Surahns namn och karaktär

Surah Fussilat är den 41:a suran i Koranen och består av 54 verser. Namnet 'Fussilat' betyder 'tydligt förklarad' och syftar på Koranens klara och detaljerade förklaring. Suran tillhör gruppen 'Hawamim' – sju suror som börjar med de mystiska bokstäverna 'Ha-Mim' (حم). Suran uppenbarades i Mecka under en period av stark opposition mot Profeten (frid och välsignelse vare över honom).

Tematiskt sammanhang

Suran öppnar med en lovprisning av Koranen som en uppenbarelse från den Allnådige och Barmhärtige. Sedan konfronterar den de otrogna i Mecka som förnekade Allahs enhet och skapelsekraft. Verserna 9–13 inleds med en retorisk fråga som utmanar förnekarna att reflektera: hur kan ni förneka Honom som skapade allt ni ser?

Ibn Kathir skriver i sin tafsir att dessa verser är ett svar på de otrognas arrogans – en erinran om att den makt som skapade universum med lätthet kan förgöra dem som vänder sig bort.

Klassikern al-Tabari noterar att ordningen i dessa verser följer en teologisk logik: skapelsen av **jorden** beskrivs först – för att det är den värld som de otrogna bor i och tar för given – och sedan lyfts blicken mot **himlarna** för att fullborda den kosmologiska bilden.^[1]

Fussilat 41:

9-13 – Arabisk text och svensk tolkning

Nedan presenteras de fyra verserna med arabisk originaltext följt av en noggrann svensk tolkning:

Vers 9

قُلْ أَنتُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ

"Säg: 'Förnekar ni verkligen Honom som skapade jorden på två dagar och tillskriver Honom likar? Han är allas Herre.'"

— Koranen, Fussilat 41:9

Vers 10

وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلسَّائِلِينَ

"Och Han placerade på den [jordens] yta fasta berg och välsignade den och bestämde däri dess försörjning [för alla varelser] på fyra dagar – jämlikt för alla som frågar."

— Koranen, Fussilat 41:10

Vers 11

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ

"Sedan vände Han Sin vilja mot himlen medan den var rök och sade till den och till jorden: 'Kom [till existens], villigt eller

tvingade.’ De svarade: ’Vi kommer villigt.’”

— Koranen, Fussilat 41:11

Vers 12

فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ
وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

”Och Han fullbordade dem som sju himlar på två dagar och ingav i varje himmel dess ordning och uppdrag. Och Vi prydde den närmaste himlen med lampor [stjärnor] och som skydd. Det är bestämmelsen av den Allsmäktige, den Allvetande.”

— Koranen, Fussilat 41:12

Vers 13

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ

”Men om de [ändå] vänder sig bort, säg då: ’Jag varnar er för ett åskslag likt det åskslag som drabbade ’Ad och Thamud.’”

— Koranen, Fussilat 41:13

Detaljerad tafsir – vers för vers

Vers 9 – Jordens skapelse på två dagar

Den retoriska frågan

Versen inleds med ’Qul’ – ’Säg’ – en direkt befallning till Profeten (frid och välsignelse vare över honom) att konfrontera förnekarna. Allah beordrar Sin sändebud att öppet utmana de som tillskriver Honom likar (’andad’ – pluralis av ’nidd’): hur kan ni förneka Skaparen av den jord ni lever och andas på?

Ibn Kathir förklarar att uttrycket *fi yawmayn* - 'på två dagar' - syftar på faktiska skapelseperioder, inte nödvändigtvis 24-timmarsdagar. Arabiskans 'yawm' kan beteckna varje tidsperiod, och den klassiska tolkningstraditionen tillåter att dessa 'dagar' är kosmologiska epoker av odefinierad längd.^[2]

Vad skapades under de två dagarna?

Lärda är eniga om att de två dagarna avser skapandet av jordens grundläggande substans och form - det som kallas 'al-ard' i vid mening: planeten, dess massa och basala strukturer. Detta är jordens embryo, innan berg, vatten och liv tillkommit.

Al-Razi diskuterar i sin monumentala kommentar *Mafatih al-Ghayb* huruvida dessa dagar är simultana eller sekventiella i förhållande till himlaskapelsen, och konkluderar att Koranen antyder en viss sekvens men att den exakta kosmologiska ordningen är en del av det dolda (al-ghayb) som Allah bäst känner.^[3]

Vers 10 - Bergens roll, välsignelsen och försörjningen

'Rawasiya'

-

de fasta bergen

Det arabiska ordet 'rawasiya' (رَوَاسِي) är pluralis av 'rasiyah' och betyder 'de förankrade, de fasta'. Bergen beskrivs som ankare eller spikar som stabiliserar jordens yta. Denna bild återkommer i Koranen på flera ställen, bland annat i 78:7 där Allah beskriver bergen som 'awtad' - tältpinnar.

Modern geologi bekräftar att bergskedjor har djupa rötter som sträcker sig långt ner i jordskorpan och manteln, likt kilar eller ankare, och bidrar till jordskorpan stabilitet. Koranens bild av berg som 'förankrare' är häpnadsväckande i sin precision.

'Wa baraka fiha' - och Han välsignade den

Välsignelsen ('baraka') av jorden inkluderar allt som gör den beboelig och fruktbar: vatten, atmosfär, magnetfält, lagom avstånd från solen, jordens axellutning och dess kretsloppssystem. Allah välsignade jorden med allt

som krävs för liv.

Försörjningen på fyra dagar

Uttrycket 'fi arba'ati ayyam' – på fyra dagar – tolkas av al-Tabari och Ibn Kathir som de fyra dagarna inkluderar de två dagarna av jordens grundskapelse (vers 9). Alltså: jordens substans skapades på dag 1-2, och bergens, välsignelsernas och försörjningens fullbordande skedde på dag 3-4. Totalt fyra dagar för jordens och dess livsförutsättnings fulländning.^[4]

Uttrycket 'sawaa'an lil-sa'ilin' – 'lika för alla som frågar' – är djupgående. Det innebär att Allahs försorg är rättvis och universell: solen skiner för alla, regnet faller för alla, jordens frukter är tillgängliga för alla skapade varelser. Ingen skapelse är utan sin tilldelade försörjning (rizq).

Den islamiska förståelsen av försörjning (rizq) innefattar inte bara mat och dryck – utan allt Allah ger: hälsa, kunskap, andlig näring, familj och kärlek. Allt är en del av den välsignelse Allah lade in i jordens skapelse.

Vers 11 – Himlen som rök och skapelsens lydnad

'Thumma istawaa ila al-sama'

–

sedan vände Han Sin vilja mot himlen

Ordet 'istawaa' (استوى) är teologiskt känsligt. Det beskriver Allahs handling mot himlen med Sin gudomliga vilja och kraft. Det betyder inte bokstavligen 'resa sig' eller 'flytta' – Allahs väsen är bortom all rörelse i mänsklig mening – utan syftar på att Han riktade Sin skaparkraft och vilja mot himlen.^[5]

'Wa hiya dukhan' – medan den var rök

En av de mest häpnadsväckande uttrycken i hela Koranen. Allah beskriver himlens ursprungstillstånd som 'dukhan' – rök eller gas. I modern kosmologi vet vi att universums tidiga tillstånd, miljarder år efter Big Bang, bestod av ett hett, tätt moln av plasma och gas – precis vad arabiskans 'dukhan' beskriver.

Al-Qurtubi noterar i sin tafsir att 'dukhan' är ett exakt uttryck för ett gasformigt, dimmigt tillstånd – varken fast, flytande, eller tomt. Modern

astrofysik har bekräftat att universums tidiga historia präglades av ett sådant gasmoln, ur vilket galaxer och stjärnor kondenserades. Denna koranvers uppenbarades 1400 år innan den moderna Big Bang-teorin formulerades av Georges Lemaître år 1927.^[6]

”Allah existerade och det fanns ingenting annat [före skapelsen]. Hans Tron befann sig ovanpå vattnet. Sedan skapade Han himlarna och jorden.”

— Sahih al-Bukhari, kitab Bad’ al-Khalq

’Aitiya taw’an aw karhan’ – kom villigt eller tvingade

Allah tilltalade himlen och jorden och befallde dem att komma till existens i sin fullständiga form. Svaret – ’ataina ta’i’in’, ’vi kommer villigt’ – är en av Koranens mest poetiska och djupa meningar.

Det handlar om skapelsens naturliga lydnad inför sin Skapare. Allt i universum – atomer, galaxer, gravitationslagar, elektromagnetism – fungerar i perfekt underkastelse till Allahs order. Det finns ingen ’rebellisk materia’ i universum. Allt skapelset som Allah skapade lyder i sin natur.

Ibn al-Qayyim al-Jawziyya kommenterar vackert att himlens och jordens ’frivilliga’ lydnad är en form av fitra – den naturliga inbyggda disposition som all skapelse har att underkasta sig sin Skapare. Medan människan gavs fri vilja och kan välja att lyda eller olydna, är resten av skapelsen inbyggt lydig.

Kopplingen till Koranen 13:15 är stark: ’Och för Allah prostrar sig allt i himlarna och allt på jorden, villigt eller tvingat, liksom deras skuggor om morgon och afton.’ Allt i skapelsen – utom den som valt olydnad – lyder Allah.^[7]

Vers 12 – De sju himlarna och stjärnornas prydnad

’Sab’a samawat’ – de sju himlarna

Koranen nämner konsekvent sju himlar. Vad dessa sju himlar exakt innebär är en fråga som lärda diskuterat i sekler. Några tolkningar:

- De sju himlarna är sju distinkta existensnivåer ovanför varandra – en metafysisk och andlig hierarki bortom vår fysiska förståelse.
- De kan korrelera med de sju planeterna som var kända i antik astronomi (Månen, Merkurius, Venus, Solen, Mars, Jupiter, Saturnus).
- De kan representera de sju dimensionerna av existens som modern strängteori och kvantefysik postulerar.
- De är en symbol för himlens ofattliga storlek och lager – att verkligheten är mångdimensionell och djupare än vad ögat ser.

Ibn Kathir konstaterar att den exakta naturen av de sju himlarna tillhör al-hayb (det dolda) och att vi som muslimer accepterar dem som sanna utan att specificera deras exakta fysiska form. Det är en fråga om tro och respekt för Koranens utsaga.^[8]

'Wa awha fi kulli sama'in amraha'

–

och ingav i varje himmel dess ordning

Varje himmel har sin egen ordning, sina egna lagar och sitt eget uppdrag. Denna vers antyder att universums lagar – gravitationslagar, elektromagnetism, stark och svag kärnkraft – är specifika bestämmelser (awha) som Allah ingav i skapelsen. Det är inte slumpmässiga naturlagar – de är Allahs dekret.

'Wa zayyanna al-sama' al-dunya bi masabih'

–

och Vi prydde den närmaste himlen med lampor

Den närmaste himlen (al-sama' al-dunya) – den himmel som är synlig för oss – är prydd med 'masabih', lampor. Dessa lampor är stjärnorna och planeterna som lyser upp natthimlen. Profeten (frid och välsignelse vare över honom) förklarade i en hadith att stjärnorna tjänar tre syften: de pryder himlen, de är vägmärken för resenärer, och de är projektiler mot shayatin (djävlar) som försöker snappa upp himlens hemligheter.^[9]

"Stjärnorna skapades för tre saker: som prydnad för himlen, som projektiler mot shayatin och som vägmärken [för navigation]. Den som tolkar dem på annat sätt tar fel och slösar sin möda."
— Sahih al-Bukhari

'Thalika taqdiru al-'aziz al-'alim' – Det är bestämmelsen av den Allsmäktige, den Allvetande

Versen avslutas med ett kraftfullt teologiskt konstaterande: allt detta – jordens skapelse, bergens placering, himlens sju lager, stjärnornas prydnad – är 'taqdiru', bestämmelsen och precisionsverket, av Allah som är al-'Aziz (den Allsmäktige, den Ointaglige) och al-'Alim (den Allvetande).

Al-Sa'di skriver i sin tafsir att kombinationen av dessa två namn är djupt betecknande: makt utan kunskap leder till kaos, och kunskap utan makt är maktlöshet. Allah kombinerar båda egenskaperna i absolut perfektion – och därför är Hans skapelse perfekt ordnad.

Al-Sa'di tillägger att 'taqdiru' (تَقْدِيرٌ) antyder noggrannhet och precision – ingenting är skapat på måfå eller av slump. Varje atommolekyl, varje stjärnas bana, varje bergs placering är ett medvetet och exakt beslut av Allah den Allvetande.^[10]

Vers 13 – Varningen om 'Ad och Thamud

Efter den storslagna kosmologiska beskrivningen svänger tonen abrupt. Om de ändå vänder sig bort – trots alla bevis, trots skapelsens vittnesbörd – då återstår bara varningen: ett åskslag likt det som drabbade de gamla folken 'Ad och Thamud.

Folket 'Ad

'Ad var ett mäktigt folk som levde i södra Arabien (troligen nuvarande Jemen/Oman). De var kända för sin fysiska styrka och sina imponerande byggnader. Koranen beskriver dem som folket som sade: 'Vem är starkare än vi?' (41:15). Allah sände dem profeten Hud men de vägrades. Domen kom i form av en förödande orkan som rasade i sju nätter och åtta dagar och utplånade dem.

Folket Thamud

Thamud levde i nordvästra Arabien (al-Hijr, nuvarande Saudiarabien vid Madain Salih). Allah sände dem profeten Salih och gav dem en kamel som ett mirakel och ett tecken. De slaktade kamelen i trots och mötte sin dom i form av ett åskslag (sa'iqa) som förintade hela folket på en dag.

Sammankopplingen av 'Ad och Thamud i denna vers är inte slumpmässig.

Båda folken skapades av Allah, försörjdes av Honom, såg Hans tecken i sin omgivning – och förnekade ändå. Deras öde är en universell varning: skapelsens vittnesbörd är tillräckligt. Den som ignorerar det ignorerar sanningen – och sanningens Herre är kapabel att döma.

Versen avslutar på detta sätt den teologiska cirkeln: skapelsen är bevis, förnekandet är val, och konsekvensen av förnekandet är Allahs dom – precis som med 'Ad och Thamud.

Skapelsens kronologi – de sex dagarna

Koranen nämner vid ett flertal tillfällen att Allah skapade himlarna och jorden på sex dagar (se 7:54, 10:3, 11:7, 25:59, 32:4, 50:38, 57:4). Fussilat 41:9–12 ger den mest detaljerade fördelningen av dessa sex dagar:

Fördelning av skapelsedagarna (enligt Ibn Kathir och al-Tabari):

1. Dag 1-2: Jordens grundsubstans och form skapas (vers 9).
2. Dag 3-4: Bergen placeras, jorden välsignas, försörjningen bestäms (vers 10). Totalt fyra dagar för jordens fullbordande.
3. Dag 5-6: De sju himlarna skapas, ordnas, prydas med stjärnor (vers 11-12).

Notera att $4 + 2 = 6$ dagar totalt, i perfekt harmoni med Koranens upprepade utsaga om sex skapelsedagar. Det är inte en motsägelse att vers 10 nämner 'fyra dagar' och vers 9 nämner 'två dagar' – de fyra dagarna **inkluderar** de två dagarna. Al-Tabari och Ibn Kathir är tydliga på denna punkt.^[11]

Vad gäller himlarna skapades de parallellt eller under en separat fas. Lärda diskuterar om himlaskapelsen skedde simultant med jordens skapelse eller sekventiellt. Majoriteten lutar åt att Koranen beskriver en övergripande skapelseordning snarare än en strikt minutiös kronologi.

Skapelsen i Sunnah

Jordens och himlans skapelseordning – Abu Hurayrahs hadith

En av de mest citerade haditherna om skapelsen finns i Sahih Muslim och är återberättad av Abu Hurayra (må Allah vara nöjd med honom). Profeten (frid och välsignelse vare över honom) sade:^[12]

”Allah skapade lera [jord] på lördagen. Han skapade bergen [på lördagen] och de befann sig [fast] i den på söndagen. Han skapade träden på måndagen. Han skapade det som är obehagligt på tisdagen. Han skapade ljuset på onsdagen. Han spred djuren [på marken] på torsdagen. Och Han skapade Adam (frid vare med honom) efter 'Asr på fredagen, som den sista skapade av Hans skapelse, under den sista timmen av fredagen, mellan Asr och natten.”

— Sahih Muslim, kitab al-Qadar, hadith 2789

Denna hadith har diskuterats ingående av lärda. Imam al-Bukhari och Ibn Taymiyya noterade att hadithen har en viss diskussion kring sin kedja av återberättare och att dess innehåll bör förstås i ljuset av Koranverserna, inte tvärtom. Det viktiga är att skapelsens tema – att Allah skapade allt i en ordnad, precis process – är fast förankrat i både Koranen och Sunnah.

Allahs Tron och vattnet – före skapelsen

Profeten (frid och välsignelse vare över honom) sade:^[13]

”Allah existerade och det fanns ingenting [annat] före Honom. Hans Tron befann sig ovanpå vattnet. Sedan skapade Han himlarna och jorden och nedtecknade allt i den bevarade tavlan (al-Lawh al-Mahfuz).”

— Sahih al-Bukhari, kitab Bad' al-Khalq

Denna hadith lyfter fram det viktiga faktum att innan universum skapades existerade Allah – utan tid, utan rum, utan skapelse runtomkring Honom. Allt som finns är skapat. Allt som är skapat har en Skapare. Tron (al-'Arsh) och vattnet nämns som de allra första skapelserna, redan innan himlarna och jorden existerade.

Adams skapelse som kronans juvelen

Profeten (frid och välsignelse vare över honom) sade: [\[14\]](#)

”Allah skapade Adam av lerklumpen Han tog från hela jordens yta. Adams ättlingar kom att representera jordens mångfald: bland dem finns den röde, den vite, den svarte, och de som befinner sig däremellan; och bland dem finns de mjuka och de grova, de onda och de goda.”

— Sunan Abu Dawud, hadith 4693

Adams skapelse av jord från hela jordens yta är djupt symbolisk: mänskligheten är bokstavligen gjord av vår planets substans. Vi är barn av den jord som Allah skapade under de fyra dagarna i Fussilat 41:9–10. Kopplingen mellan skapelseverserna och mänsklighetens ursprung är omedelbar.

Stjärnornas tre funktioner

I anknytning till vers 12 och stjärnornas skapelse finns en viktig hadith: [\[15\]](#)

”Stjärnorna skapades för tre syften: som prydnad för himlen, som skott mot djävlarne [som försöker lyssna på himlens hemliga tal], och som vägmärken [för navigation på land och hav]. Den som tolkar dem på annat sätt har bedragit sig och förlorat sin möda.”

— Sahih al-Bukhari

Denna hadith är en viktig avgränsning: stjärnor är inte skapade för astrologi, ödesspådning eller numerologiska beräkningar. De har tre klara, funktionella syften – och Profeten varnade för att förvränga deras funktion.

Skapelsens perfektion – ingenting är skapat i onödan

”Allah är vacker och älskar skönhet.”

— Sahih Muslim

Denna korta men djupa hadith sätter skapelsetemat i perspektiv. Allahs skapelse av den vackra himlen, de mäktiga bergen, de lysande stjärnorna – allt detta är ett uttryck för Allahs kärlek till skönhet och Hans vilja att skänka Sina skapade varelser en värdig boning.

Koranens kosmologi i bredare perspektiv

Universum som en sammanhängande enhet – Al-Anbiya 21:30

I 21:30 ställer Koranen en av sina djupaste frågor:^[16]

أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا

”Har de otrogna inte sett att himlarna och jorden var en sammanhängande massa och Vi sprängde dem isär? Och Vi skapade av vatten allt levande – skall de då inte tro?”

— Koranen, Al-Anbiya 21:30

Uttrycket 'ratqan' (رَتْقًا) – en sammanhållen, sluten massa – och 'fafataqnahuma' – 'Vi sprängde dem isär' – har av moderna muslimska lärda kopplats till Big Bang-teorin, där universum expanderade explosionsartat från en extremt tät och het singularitet. Detta är inte en vetenskaplig bevisföring, men det är en tankeväckande konvergens.

Universums expansion – Al-Dhariyat 51:47

En annan häpnadsväckande vers finns i Surah al-Dhariyat:^[17]

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ

”Och himlen – Vi byggde den med kraft, och Vi är sannerligen de som utvidgar den.”

— Koranen, Al-Dhariyat 51:47

Uttrycket 'la-musi'una' (لَمُوسِعُونَ) – 'Vi utvidgar' – är i presensform, vilket antyder ett pågående utvidgande. Edwin Hubble bekräftade 1929 att universum expanderar. Att Koranen använde ett presensparticikel för denna kosmologiska realitet 1400 år tidigare är en av de mest citerade konvergenserna mellan Koranens ordval och modern astrofysik.

Teologiska och andliga lärdomar

1. Skapelsen är bevis – inte spekulation

Fussilat 41:9–12 presenterar skapelsen som ett rationellt och observerbart bevis på Allahs existens. Koranen uppmanar inte till blind tro – den pekar på det synliga: bergen, himlen, stjärnorna, jordens fruktbarhet. Den frågar: kan allt detta ha uppstått av sig självt?

Den islamiska teologin (ilm al-kalam) har alltid betonat att Allahs existens kan nås genom förnuftets väg. Skapelsen är det primära vittnet.

2. Allahs makt och visdom går hand i hand

Vers 12 avslutas med 'al-'Aziz al-'Alim' – den Allsmäktige, den Allvetande. Skapelsens perfektion är inte ett utfall av rå kraft – det är ett utfall av kraft kombinerad med allomfattande kunskap. Allah skapade inte universum av en slump eller av nödvändighet – Han skapade det med intentionalitet och visdom.

3. Allt i skapelsen lyder – vi är kallad att följa

Himlens och jordens svar – 'vi kommer villigt' – är en inbjudan till den troende att göra detsamma. All skapelse, från elektroner till galaxer, är i en tillstånd av islam – underkastelse till Allah. Människan, med sin fria vilja, är kallad att frivilligt ansluta sig till denna universella underkastelse.

Islam är inte en tvångströja – det är en hemkomst till vad som är naturligt och sant. Att be, att fasta, att ge välgörenhet – det är att harmonisera med skapelsens grundläggande rytmer.

4. Tafakkur – kontemplation är dyrkan

Profeten (frid och välsignelse vare över honom) sade att en timmes tafakkur – djup reflektion över Allahs skapelse – är bättre än ett helt år av frivillig dyrkan. Att betrakta stjärnorna, havet, bergen och känna vördnad är en islamisk handling.

”Reflektera över Allahs skapelse men reflektera inte över Allahs väsen – ty ni kan inte mäta det på rätt sätt.”

— Abu Nu’aym i al-Hilyah; klassad som hasan

5. Försörjningen är garanterad – tillit är en dygd

Vers 10 lär oss att Allah bestämde försörjningen för alla varelser på fyra dagar – och att den är 'sawaa'an', jämligt bestämd för alla. Det islamiska begreppet 'tawakkul' – tillit till Allah – grundas i denna övertygelse: min försörjning är inte beroende av min oro eller ångest, utan av Allahs löfte.

Det befriar muslimen från existentiell ångest och fyller hjärtat med ro. Allah som skapade universum på sex dagar och bestämde alla varelsers försörjning – har Han inte förmåga att ta hand om dig?

Sammanfattning

Fussilat 41:9-13 är ett mikrokosmos av Koranens kosmologiska vision. I fem korta verser presenteras jordens skapelse, bergens placering, försörjningens bestämmande, himlens ursprung som gas, de sju himlarnas fullbordande, stjärnornas funktion och en kraftfull varning om skaparens dom.

Kombinerat med Sunnah – Profetens förklaringar, hadithen om Adams skapelse, Allahs Tron och vattnet, stjärnornas tre funktioner – framträder en rik, sammanhängande och djup islamisk kosmologi. En kosmologi som inte är antagonistisk mot vetenskap, men som heller inte är beroende av vetenskapens bekräftelse. Den är primärt ett budskap till hjärtat:

Han skapade allt detta.

Han skapade dig.

Hur kan du då förneka Honom?

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ

Subhan Allah wa bihamdihi, Subhan Allah al-'Azim

Källförteckning

Primärkällor – Koranen

- Koranen. Surah Fussilat 41:9–13. Arabisk originaltext.
- Koranen 21:30 (Al-Anbiya), 51:47 (Al-Dhariyat), 78:7 (Al-Naba), 13:15, 7:54.
- Zetterstéens svenska översättning (Uppsala, 1917) – konsulterad.
- Muhammad Asads engelska tolkning The Message of the Quran – konsulterad.

Hadith-samlingar

- Al-Bukhari, Muhammad ibn Isma'il. Sahih al-Bukhari. Hadith nr 3191–3193, 3257, 3340. Dar Tawq al-Najah, Beirut.
- Muslim ibn al-Hajjaj. Sahih Muslim. Hadith nr 2789 (kitab al-Qadar). Dar Ihya' al-Turath al-'Arabi, Beirut.
- Abu Dawud, Sulayman ibn al-Ash'ath. Sunan Abi Dawud. Hadith nr 4693. Dar al-Risalah al-'Alamiyyah, Beirut.

Klassiska tafsir-verk

- Ibn Kathir, Isma'il ibn Umar. Tafsir al-Quran al-'Azim. 8 vol. Dar al-Tayyiba, Riyadh, 1999.
- Al-Tabari, Muhammad ibn Jarir. Jami' al-Bayan fi Ta'wil al-Quran. Mu'assasat al-Risalah, Beirut, 2000.
- Al-Qurtubi, Muhammad ibn Ahmad. Al-Jami' li Ahkam al-Quran. 20 vol. Dar al-Kutub al-Misriyyah, Kairo, 1964.
- Al-Razi, Fakhr al-Din. Mafatih al-Ghayb (al-Tafsir al-Kabir). 32 vol. Dar Ihya' al-Turath al-'Arabi, Beirut, 1420 H.
- Al-Sa'di, Abd al-Rahman ibn Nasir. Taysir al-Karim al-Rahman fi Tafsir Kalam al-Mannan. Mu'assasat al-Risalah, Beirut, 2000.

Övriga islamiska verk

- Ibn al-Qayyim al-Jawziyya. Miftah Dar al-Sa'ada. Dar Ibn Hazm, Beirut, 2019.
- Ibn Taymiyya, Ahmad ibn Abd al-Halim. Majmu' al-Fatawa. Vol. 16.

Dar al-Wafa', Kairo, 2005.

^[1] Al-Tabari, Jami' al-Bayan fi Ta'wil al-Quran, kommentar till 41:9-12. Mu'assasat al-Risalah, Beirut, 2000.

^[2] Ibn Kathir, Tafsir al-Quran al-'Azim, kommentar till 41:9-12. Dar al-Tayyiba, Riyadh, 1999.

^[3] Al-Razi, Mafatih al-Ghayb (Tafsir al-Kabir), kommentar till 41:9-12. Dar Ihya' al-Turath, Beirut, 1420 H.

^[5] Al-Qurtubi, al-Jami' li Ahkam al-Quran, kommentar till 41:9-12. Dar al-Kutub al-Misriyyah, Kairo, 1964.

^[7] Ibn al-Qayyim al-Jawziyya, Miftah Dar al-Sa'ada, vol. 2. Dar Ibn Hazm, Beirut, 2019. ^[9] Sahih al-Bukhari, hadith nr 3257. Om den närmaste himlens utsmyckning med stjärnor.

^[10] Al-Sa'di, Taysir al-Karim al-Rahman fi Tafsir Kalam al-Mannan, kommentar till 41:9-13. Mu'assasat al-Risalah, Beirut, 2000.

^[12] Sahih Muslim, kitab al-Qadar, hadith nr 2789. Abu Hurayrahs hadith om de sju dagarna.

^[13] Sahih al-Bukhari, kitab Bad' al-Khalq, hadith nr 3191-3193. Om skapelsens ordning och de sju himlarna.

^[14] Sahih al-Bukhari, kitab Ahadith al-Anbiya', hadith nr 3340. Om Allahs skapelse av Adams lera.

^[16] Koranen 21:30 - 'Har de otrogna inte sett att himlarna och jorden var en sammanhängande massa och Vi sprängde dem isär?' - kosmologisk referens som kommentatorer kopplar till skapelseprocessen.

^[17] Koranen 51:47 - 'Och himlen - Vi byggde den med kraft, och Vi är sannerligen de som utvidgar [den].' - referens till universums expansion.